

Akwụkwọ Joel na Ụka Seventh-day Adventist nke Laodisia — Nọmba Iri Atọ na Isii

Jeff Pippenger

2026-01-27

Nọmba Iri Atọ na Isii

N’ime “mkpọtụ,” nke James White kọwara dika ịsasị nke ndị Millerite soro October 22, 1844, William Miller huru nro n’afọ 1847, ma afọ abuo ka e mesiri, e liri ya n’udo.

“O buru na William Miller enwewo ike ihu ihè nke ozi nke atọ, a gaara akowara ya otutu ihe ndi di ya ka ochichiri na ihe omimi. Ma umunna ya kwuputara ihunanya na mmasi miri emi di otu ahụ n’ebe o no, nke mere na o chere na o pughi ikewapu onwe ya n’ebe ha no. Obi ya ga-adota n’eziokwu ahụ, ma mgbe ahụ o lee umunna ya anya; ha megidere ya. O puru ikewapu onwe ya n’ebe ndi ahụ no bu ndi soro ya guzo n’akuku n’akuku n’ikwusa obibia Jisos? O chere na n’ezie ha agaghi eduhie ya.”

“Chineke kwere ka o daba n’okpuru ike Setan, ochichi onwu, ma zoo ya n’ili puo n’ebe ndi ahụ no, bu ndi na-adopu ya mgbe niile n’eziokwu. Mozis mehie mgbe o no na-achọ ibanye n’Ala Nkwa ahụ. Otu a kwa, ahuru m na William Miller mehie mgbe o foduru ntakiri ka o banye na Kenan nke eluigwe, n’ihapu ka mmeto ya guzo megide eziokwu. Ndi ozọ duru ya n’ime nke a; ndi ozọ ga-aza ajuju maka ya. Ma ndi mmuo ozi na-eche ntu ya di oké onu ahia, nke ohu Chineke a, nche, o ga-aputa kwa n’olu opi ikpeazu.

“Odum Di Ike”

“Ahuru m otu igwe nke guzoro nke oma, e chekwara ha nke oma, ha kwusie ike, na-enyeghi ndi ga-achọ ikpali ma o bu mebie okwukwe e guzobeworo n’ahu ahụ nkwardo o bula. Chineke lere ha anya n’uzo nnabata. E gosiri m nzokwu atọ—ozi nke mmuo ozi mbu, nke abuo, na nke atọ. Mmuo ozi nke soro m kwuru, ‘Ahuhu ga-adiri onye obula nke ga-akwaghari otu nkume ma o bu kpali otu ntutu n’ime ozi ndi a. Ezi nghota nke ozi ndi a di oke mkpa n’ihe banyere ndu. Odinihu nke mkpuru obi dabere n’uzo e si anabata ha.’ E wetara m ozọ site n’ozi ndi a, ahuru m kwa otu ndi Chineke si zuta ahumahụ ha n’onu ahia di oke elu. A nwetara ya site n’otutu ahuhu na ogu siri ike. Chineke duru ha nzokwu site na nzokwu, ruo mgbe O tinyere ha n’elu ikpo okwu siri ike nke a na-apughi ikwaghari agaghari. Ahuru m ufodu ndi bjarutere nso n’elu ikpo okwu ahụ ma nyochaa ntoala ya. Ufodu, n’onu, ozugbo ha rigoro n’elu ya. Ndi ozọ bidoro ikatọ ntoala ahụ. Ha chorọ ka e mee ndozi ufodu, mgbe ahụ ikpo okwu ahụ ga-aka zuo oke, ndi mmadu kwa ga-enwekwa nnoo onu kari. Ufodu si n’elu ikpo okwu ahụ ridata iji nyochaa ya ma kwuputa na e toro ya n’uzo ezighi ezi. Ma ahuru m na ihe foro nke nta ka o buru ha niile guzoro kwusie ike n’elu ikpo okwu ahụ ma gbaa ndi ahụ siri n’elu ya puo ume ka ha kwusi mkpesa ha; n’ihi na Chineke bu Oka-ewu Ukwu, ha na-alukwa ogu megide Ya. Ha kororo oru ebube nke Chineke, nke duru ha ruo n’elu ikpo okwu siri ike ahụ, ma n’idi n’otu ha weliri anya ha eluigwe, jiri oké olu nye Chineke otuto. Nke a metutara ufodu n’ime ndi ahụ mere mkpesa ma hapu ikpo okwu ahụ, ha wee jiri anya umeala ozọ rigoro n’elu ya.”

Early Writings, 258.

Ọrụ Ebube nke Miller

“Ọrụ dị ebube” nke William Miller dugara n’“ntọala siri ike” nke bụ “ikpo okwu ahụ siri ike, nke a na-apughị ikwaga.” A kowara “ntọala” nke “ikpo okwu ahụ a na-apughị ikwaga,” nakwa mwakpo sochirinụ megide ma “ikpo okwu” ahụ ma “ntọala” ahụ, nke e webatara mgbe Miller nwusiri n’afọ 1849, n’ime nrọ ya.

William Miller bụ ihe nnọchianya nke ntọala Adventizim.

Ọ bụkwa ihe nnọchianya nke akụkọ ihe mere eme ndị Ml̄l̄araj̄t sitere n’afọ 1798 ruo n’afọ 1863.

Ọ bụkwa ihe nnọchianya nke akụkọ ihe mere eme nke ndị Millerite site n’afọ 1798 ruo n’afọ 1844.

Ọ bụkwa ihe nnọchianya nke akụkọ ihe mere eme nke ndị mmụọ ozi atọ site n’afọ 1798 ruo n’iwu ụbọchị Sọnde.

A na-anọchi anya Ya site n’afọ iri anọ na isii ahụ, site n’afọ 1798 ruo n’afọ 1844.

A na-anọchi anya ya site n’onụogu “220,” n’ihe metụtara 2,520 na 2,300.

A na-anọchi anya ya site n’“oge asaa”—nke bụ 2,520.

A na-anọchi anya ya site n’ihe 2,300 ahụ.

Nrọ abụọ nke Miller ka e gosiputara site na nrọ abụọ Nebukadneza nwere n’isi nke abụọ na isi nke anọ nke Daniel.

Oge nke 1798 na-amalite na Nebukadneza ma na-agwụ na 1863 na Belshaza.

Oge nke afọ 1798 ruo n’iwu Ụka n’Ụbọchị Sọnde na-amalite na Nebukadneza ma na-ejedebe na Belshaza.

Dịka akara nke akụkọ ihe mere eme nke ndị Millerite, ọ bụ akara nke ntọala ndị ahụ, nke na-anọchi anya eziokwu ndị a chọputara n’etiti nchoputa alpha nke 2,520 na nchoputa omega nke 2,300.

N’ikpowa nrọ William Miller, James White kowara na “igodo” ahụ bụ ụzọ Miller si amụ Akwukwọ Nsọ. Usoro omumụ ahụ bụ igodo Devid nke e tinyere n’ubu Miller, n’ihi na o gosiputara amuma nke afọ 2300 nke kwusiri mgbe Aịsaja 22:22 mezuru n’ubochi Oktoba 22, 1844.

Eziokwu ndi malitere ikpughe site n’afọ 2023 gaa n’ihu, bụ eziokwu ndi ahụ e mere ka amataworị na ihe ngosi Habakkuk’s Tables 95, ma a na-edobe eziokwu ndi ahụ ugbo a n’ime usoro oheru nke “Eziokwu.”

Oku nke olu ahụ n’ozara n’onwa Julai 2023 mere ka a mata na ikwa akwa na iru uju di mkpa nye ndi ahụ ga-echehari n’ihi nkwputa nke Julai 18, 2020. Ndi ga-abu n’etiti umu agboghọ amamihe ahụ ga-echehari n’idi n’otu n’ekpere nke Daniel isi nke itoolu, nke bu ekpere nke ndi ahụ e kwuru banyere ha na Leviticus 26 bu ndi ghotara na a chusasiri ha.

Mgbe Miller kwuru, “Ka m nọ otu a na-akwa ákwá ma na-eru uju n’ihi nnukwu ọnwụ m na ibu ọrụ dịrị m, echetara m Chineke, ma kpere ekpere n’obi m niile ka O zitere m enyemaka. Ozugbo ahụ, ọnụ ụzọ megheere, nwoke batara n’ime ụlọ ahụ, mgbe ndị mmadụ niile hapụrụ ya; ma ya, ebe o ji ahịhịa nhicha unyi n’aka ya, megheere windo ndị ahụ, malite kwa ihichapụ unyi na mkpofu n’ime ụlọ ahụ.”

Ụzọ e megheere bụ obi Miller mgbe ọ “kpesiri ekpere n’okụ” maka “enyemaka.” Jisọs, dika Ezi Onyeàmà nye Laodisia, na-akụ aka n’obi ndị mmadụ na-achọ ibanye. Mgbe ụzọ ahụ megheere, usoro nkewa malitere. Mgbe ụzọ ahụ megheere, “windo” ndị ahụ meghekwarara, “windo” ndị ahụkwa bụ windo nke eluigwe.

Jon hụrụ ka e megheere windo ndị dị n’eluigwe n’isi nke iri na itoolu nke Mkpughe ka Onyenweanyi welitere agha Inyinya Ocha Ya, ozugbo nwunye ahụ mechara dozie onwe ya. Agha ahụ bụ agha Ezikiel nke na-ebili n’izaghachi ozi ifufe ọwụwa anyanwụ siri ike. Agha ahụ bụ nzuko mmeri nke na-agbanwe site na nzuko ọgụ gaa na nzuko mmeri mgbe a rụchara nkewa nke ọka wit na ahịhịa ojọọ. A na-anọchikwa nkewa ahụ anya dika igbanwe site n’ahụmahụ Laodisia gaa n’ahụmahụ Filadelfia. Miller megheere obi ya ma kwe ka Ezi Onyeàmà bata, dika O kewara ọka wit na ahịhịa ojọọ, si otu a welite agha Inyinya Ocha Ya nye ndụ.

N’abalị Disemba 31, 2023, nwoke ahụ nke Aziza Unyi batara n’ime ụlọ ahụ mgbe ndị mmadụ pụsiri, malitekwa ọrụ nke iwepụ ahịhịa nke njehie, ka ọ na-etinye eziokwu ochie nke Tebul Habakuk n’ime ọhụụ ọhụrụ nke eziokwu.

“Onye Nzọpụta ahụ abịaghị iwepụ ihe ndị nna ochie na ndị amụma kwuru; n’ihi na O bụ Ya n’onwe Ya kwuru okwu site n’aka ndị ikom nnọchi anya a. Eziokwu niile nke okwu Chineke si n’aka Ya pụta. Ma e tinyere nkume ndị a dị oké ọnụ ahịa n’ulọrụ ụgha. E mewe ka ihè ha dị oké ọnụ ahịa jeere njehie ozi. Chineke chorọ ka ewepụ ha n’ulọrụ njehie ha ma dochie ha n’usoro eziokwu. O bụ naanị aka Chineke ka pụrụ iru ọrụ a. Site n’ijikọta ya na njehie, eziokwu ahụ na-ejere ihe kpatara onye iro nke Chineke na mmadụ ozi. Kraịst b́jara idobe ya n’ebe ọ ga-enye Chineke otuto, ma rụpụta nzọpụta nke mmadụ.” The Desire of Ages, 287.

Otu n’ime eziokwu mbụ e kuziri n’afọ 2024 bụ nkọwa banyere ndakpọ olileanya nke Julai 18, 2020. Ahiri n’elu ahiri ka a matara na ndakpọ olileanya mbụ nke ahiri mgbanwe ọ bula kpọrọ Julai 18, 2020 di ka ihe àmà ụzọ bụ isi n’ilu banyere umu agboghọ iri ahụ. Isiokwu nke ndakpọ olileanya ahụ ghọrọ “igodo” iji meghee eziokwu nke ebe nsọ ahụ; ebe, n’ime nnukwu ndakpọ olileanya nke 1844, ebe nsọ ahụ bụ “igodo” nke megheere ndakpọ olileanya ahụ.

Nwoke ahụ nke ji ahịhịa uzuzu, onye bukwa Ođum nke ebo Juda, malitere ikpoghe ozi nke Mkpu Etiti Abali n’afọ 2023. Ugbu a anyi eruola n’ebe ahụ n’ime nrọ Miller ebe O na-edobe igbe ahụ nke ka ukwu n’elu tebul ma na-atunye n’ime ya eziokwu ndi ahụ nke ga-enwu ugboro iri karia anyanwụ. Otu n’ime ọla ndi ahụ di oké ọnụ ahia bụ mkpughe banyere onye O bụ n’ime akuko amuma ahụ.

Mgbe e mepere amuma ahụ, O bụ Ođum nke agburu Juda, onye na-ewere eziokwu ochie ma tinye ha n’ime usoro ọhuru nke nzokwu atọ nke “eziokwu.” A na-ejikọta usoro ahụ ọnụ site na Kraịst

dịka Alfa na Omega, onye mbụ na onye ikpeazu. Dịka Okwu Chineke, O haziri akụkụ ọ bụla nke Okwu Ya. Dịka Palmoni, O cheputara akụkụ ọ bụla dị ka mgbako na mwepu.

Mgbe Pita nọ na Sizaria Filipai, n'oge awa nke atọ, O na-ewebata Onwe Ya dịka Palmoni, site n'itinye nkwanye puru iche n'elu "fraktal amuma." Otu n'ime mkpughe ikpeazu nke Kraist dịka Onyenwe amuma bu nkwanye puru iche a na-etinye n'elu fraktal amuma dịka e si anochi anya ya n'ime Matiu 16:18 site n'aka Pita, nke bu akara nke 1.618, a na-akpo ya golden ratio n'ụwa eke, ma "fraktal amuma" site n'aka Palmoni.

Anyi ka malitere imata fractal amuma ndi ahụ di n'ime izu nsọ nke 27 ruo 34. Tupu anyi alaghachi ebe ahụ n'uzo anyi na-aga n'akwukwo Joel, o di mkpa ka e tinye nkwasị ike nke fractal amuma n'ihe anyi na-atule gbasara nro Miller.

Oge sitere na mgbe Miller kporo ndi mmadu ka ha "bia hu," na Kraist, dika nwoke na-ehicha aja, na-akpo Miller ka o "bia hu," bu site n'afọ 1798 ruo n'iwu ubochi Sonde, ma o nwere otu fractal n'ime akuko ihe mere eme ahụ dum, ya bu oge sitere n'afọ 1798 ruo n'afọ 1863. O nwekwara fractal ozo sitere na 9/11 ruo n'iwu ubochi Sonde, na nke ozokwa sitere na 2023 ruo n'iwu ubochi Sonde.

Mgbe Miller mechiri anya ya n'etiti mkpotu na ngaghari ahụ, o nochiri anya akuko ihe mere eme nke afọ 1849, mgbe Onye-nwe-anyi no na-agbali imecha oru ahụ, ma o dighi emezu ya. A kpolitere ya n'onwu na 2023, n'ihina o bu Ilaija ahụ e gburu n'okporo ama ya na Mosis. O nwuru na 1849, ma mesia nwuo ozo na July 18, 2020.

E nyere nro ya na 1847, mgbe ahụ Onyenwe anyi gbatiri aka Ya nke ugboro abuo ma biputa chaati nke 1850. Mgbe Onyenwe anyi gbatiri aka Ya nke ugboro abuo n'akuko ihe mere eme nke otu nari puku iri ano na ano ahụ, a kpolitere Miller n'onwu.

A na-edobe isi mmalite nke igbasa nke Izrel na Juda abuo n'Aisaja.

N'ihina isi Siria bu Damaskos, isi Damaskos bukwa Rezin; ma n'ime afọ iri isii na ise, a ga-agbaji Ifrem, ka o ghara ibukwa ndi mmadu. Isi Ifrem bukwa Sameria, isi Sameria bukwa nwa Remalaja. O buru na unu ekweghi, n'ezie, a gaghị eme ka unu guzosie ike. Aizaya 7:8, 9.

E nyere amuma ahụ n'afọ 742 T.O.K., ma afọ iri na itoolu ka e mesiri, n'afọ 723 T.O.K., ndi Asiria chusasiri Izrel; mgbe ahukwa, afọ iri ano na isii ka e mesiri, Babilon chusasiri Juda. Ubochi ato ahụ na-anochi anya oge afọ iri na itoolu, nke afọ iri ano na isii soro ya. Mgbe amuma abuo ahụ bjara na njedebe ha n'afọ 1798 na 1844 n'otu n'otu, oge afọ iri na itoolu ahụ nke di na mmalite, site n'afọ 742 T.O.K. ruo 723 T.O.K., bu afọ iri na itoolu nke alfa, nke nochiri anya afọ iri na itoolu nke omega site n'afọ 1844 ruo 1863.

Miller nwuru n'afọ ise n'ime omega, afọ iri na itoolu gachara, ma afọ asaa ka e mesiri e biputara isiokwu Hiram Edson banyere "oge asaa" ahụ. Afọ asaa ka e mesiri, a juru "oge asaa" ahụ. Afọ 1856 ga-abu akara mmechi nke ga-ebute iwu Uka nke ubochi Sonde nke 1863, ma o kwesighi ime otu ahụ.

Mmụọ-ozị nke atọ b́ara n’afọ 1844, 1888, nakwa n’oge 9/11. Nwanyị White kọwara na mgbe nnukwu ụlọ ndị d́ n’Obodo New York dara, amaokwu atọ mbụ nke Mkpughe iri na asatọ ga-emezu.

Mkpughe 18

Amaokwu MBỤ—Ma mgbe ihe ndị a gasịrị, ahurụ m mmụọ-ozị ọzọ ka o si n’eluigwe rịdata, nwee nnukwu ike; e wee mee ka ụwa cha site n’ebube ya.

Amaokwu NKE ABỤỌ—O tiri mkpu n’ike site n’oké olu, sị, Babilon ukwu ahụ adaala, adaala, ọ ghọwokwa ebe obibi ndị mmụọ ọjọọ, na ebe ncheta nke mmụọ ọ b́la rurụ arụ, na ọgba nke nnunụ ọ b́la na-adighị ọcha ma burukwa ihe asị.

Amaokwu NKE ATO—N’ihi na mba nile anụwo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya, ndị eze nke ụwa esorowokwa ya kwa iko, ndị ahia nke ụwa esitewokwa n’uba nke idị mma ya baa ọgaranya.

Mmụọ-ozị mbụ d́ ike ahụ siri n’eluigwe rịdata, na-ejide ozi n’aka ya, e wee nye Jón iwu ka ọ gaa were obere akwukwọ ahụ rie ya. Mmụọ-ozị mbụ ahụ na-arụ otu ọrụ ahụ mmụọ-ozị nke Mkpughe iri na asatọ na-arụ, onye na-eme ka ebube ya mụnye ụwa. Nke a bụ n’ihi na mmụọ-ozị mbụ ahụ bụ alfa, mmụọ-ozị nke atọ bukwa omega, mmalite na-egosikwa mgbe niile njedebe.

“Jisọs zitere otu mmụọ-ozị d́ ike ka ọ rịdata dọọ ndị bi n’ụwa aka ná ntị ka ha kwadebe maka ọbibiya Ya nke ugboro nke abụọ. Ka mmụọ-ozị ahụ si n’ihu Jisọs puọ n’eluigwe, ihè d́ ebube nke na-enwu nke ukwu gara n’ihu ya. A gwara m na ozi ya bụ ime ka ebube ya mee ka ụwa dum juputa n’ihè ma dọọ mmadụ aka ná ntị banyere ọnuma Chineke nke na-abia.” Early Writings, 245.

Mmụ-ozị mbụ bụ amaokwu nke mbụ nke Mkpughe iri na asatọ.

Mgbe ihe ndị a gasịrị, ahurụ m mmụọ ozi ọzọ ka o si n’eluigwe rịdata, onye nwere ike d́ ukwu; e wee mee ka ụwa mụọ ihè site n’ebube ya.

Mmụọ-ozị nke abụọ bụ amaokwu nke abụọ nke Mkpughe iri na asatọ.

O wee tie n’ike n’olu d́ ukwu, na-asị, Babilon ukwu ahụ adaala, adaala, ma aghọwo ebe obibi nke ndị mmụọ ọjọọ, na ebe a na-ehekwa mmụọ ọ b́la rurụ arụ, na ọnu ụlọ nke nnunụ ọ b́la na-adighị ọcha ma burukwa nke a kpọrọ asị.

Mmadụ-ozị nke atọ bụ amaokwu nke atọ nke Mkpughe iri na asatọ.

N’ihi na mba nile anụwo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya, ndị eze nke ụwa so ya kwaa iko, ndị ahia nke ụwa wee baa ọgaranya site n’iba uba nke ihe uto ya.

Ndị eze niile na nwanyị akwuna ahụ na-akwa iko n’iwu Sọnde ahụ, d́ka e sere onyinyo ya n’amaokwu nke atọ. Ozi nke mmụọ-ozị nke abụọ bụ na Babilon adaala, nke ahukwa bụ amaokwu nke abụọ. Ọrụ nke mmụọ-ozị mbụ bụ ime ka ụwa nwuo site n’ebube ya, nke ahukwa bụ amaokwu nke mbụ. Amaokwu nke mbụ bụ 9/11. Amaokwu nke abụọ bụ usoro nkewa nke na-aga n’ihu n’etiti mmadụ niile kemgbe 9/11, amaokwu nke atokwa bụ iwu Sọnde ahụ. N’ihi nke a, 9/11 bụ ozi

nke mmụọ-ozị nke atọ, otu a kwa ka iwu Sọnde ahụ bụ. 9/11 bụ ịdọ aka ná ntị banyere iwu Sọnde ahụ na-abianụ dika e gosiri ya n'amaokwu atọ mbụ ahụ, olu nke ọzọ nke amaokwu nke anọkwa bụ iwu Sọnde ahụ. Olu mbụ nke Mkpughe iri na asatọ bụ ịdọ aka ná ntị banyere iwu Sọnde ahụ na-abianụ, ịdọ aka ná ntị ahụ na-agbanwekwa buru ezi ihe di ndu n'iwu Sọnde ahụ.

A na-egosiputa 9/11 ruo n'iwu Ubochi Sode dika oge ahụ nke alfa "bja hu" nke nro Miller ruo n'omega "bja hu." N'etiti 9/11 na iwu Ubochi Sode, a na-etinye ọla ndi ahụ n'elu tebụl Miller n'etiti ulọ ahụ, a na-achusasikwa ha ma lie ha, e mesia nwoke ahijia aja ahụ eweghachi ha. Mụọ-ozị ahụ nke rịdatara n'afọ 1840 na obere akwukwo ahụ bụ mụọ-ozị mbụ na alfa nke nochiri anya mụọ-ozị ahụ nke rịdatara na 9/11. A na-akowa mụọ-ozị ahụ n'isi nke iri, mgbe a gwara Jón na akwukwo ahụ ga-atọ uto, ma gbanwee buru ihe ilu.

Jón nochiri anya mmeghari nke mmụọ-ozị mbụ, nke ndi Millerite nochiri anya ya, o nokwa na-egosiputa mmeghari nke puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ahụ. Nke mbụ n'ime ihe niile, o nochiri anya ubochi ikpeazu, dika ndi amuma na-emekari mgbe niile. N'ihhi nke a, a gwara ya tupu oge eruo na akwukwo ahụ ga-adi uto, emesia o burukwa ilu. Ndi Millerite amaghi nke a tupu oge eruo, ma a chorọ ka puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ahụ mara ya.

Miller, dika onye ozi nke mmụọ ozi mbụ, bụ ihe nnochianya kachasi elu nke onye riri obere akwukwo ahụ. Dika onye na-egwe oka, e kwesiri ka o kewaa wit na iberibe ahijia ya, mesia hazie oka ahụ ka o buru ntu oka, ma mee achicha a ga-eri. O kesara achicha ahụ site n'itinye ya n'etiti ulọ ya ma kpo ndi niile chorọ ka ha "bja hu." Ma dika ihe nnochianya nke onye si n'aka mmụọ ozi ahụ were akwukwo ahụ, Miller, dika Jón, na-ekwu banyere ubochi ikpeazu nke mmụọ ozi nke atọ karja ubochi mbụ nke mmụọ ozi mbụ. N'ohu ya, o na-amalite site n'ime ka anyi mara na o natara ozi ya site n'aka a na-ahughi anya. Mmụọ ozi mbụ di na Mkpughe iri nwere obere akwukwo n'aka ya, ma mmụọ ozi nke Mkpughe iri na asatọ, nke bu omega nye alpha nke 1840, enweghi akwukwo e gosiri n'aka ya, o bukwa akwukwo ahụ ka Miller natara—akwukwo sitere n'aka a na-ahughi anya. "Bja hu" nke Miller bu 9/11, "bja hu" nke nwoke na-eji brush unyi bu iwu Sode.

N'etiti alfa na omega nke "bja hu," i nwere ozi mmụọ ozi nke abuo, n'ihhi na alfa bu 9/11, nke bu amaokwu nke mbụ nke isi nke iri na asatọ, ma amaokwu nke abuo bu mmụọ ozi nke abuo nke na-agwu n'amaokwu nke atọ, nke bu iwu ubochi Sode na omega "bja hu." N'ohu Miller, a na-anochi anya mmụọ ozi nke abuo na odida Babilon site n'oge asaa e ji okwu ahụ bu "chusasia" aru oru, ebe akuko ahụ n'ozuzu ya na-egosi eziokwu ka njehie si emeri ya.

Mụọ-ozị mbụ na nke atọ siri n'elugwe rịdata na ozi ahụ a ga-anara ma rie n'ubochi Ogot 11, 1840 na 9/11 n'otu n'otu. Ubochi abuo ahụ kwekorọ na amaokwu mbụ nke Mkpughe iri na asatọ.

E biputara eziokwu ndi bu isi n'onwa Mee nke afọ 1842, ebe chaati ndi osu uzọ nke 1843 bu alfa nke tebụl abuo Habakuk. N'afọ 2012, e biputara Tebụl Habakuk, nke kwekorọ na Mee nke afọ 1842.

Ndi Millerite nwetara ndakpo olileanya mbu ha n'April 19, 1844, nke nochiri anya July 18, 2020. N'oge ahụ ka mmụọ-ozị nke abuo biarutere, obibia ya wee dakotara na amaokwu nke abuo nke Mkpughe iri na asatọ. Ndakpo olileanya ahụ kporo njedebe nke mmụọ-ozị mbu. N'ebe ahụ ka

mmụọ-ozị nke abụọ bjarutere, oge ichere n'ihu ụmụagboghọ-amaghị nwoke ahụ malitere. Akụkọ ihe mere eme nke mmụọ-ozị mbụ ga-agba osọ n'usoro kwekọrọ na akụkọ ihe mere eme nke mmụọ-ozị nke abụọ, ma mgbe etinyere ya n'uzọ a, ọbịbịa nke mmụọ-ozị nke abụọ na-adakọtara na ọbịbịa nke mmụọ-ozị mbụ na 1840 na 9/11.

Oge ichere rutere n'abịa na 9/11, nke Eprel 19, 1844 nochiri n'ụdị ya. Na 9/11, a tọhapụrụ ifufe anọ nke Alakuba, ma emesia jide ha ka ha ghara ịga n'ihu. Ifufe anọ ndị ahụ nke Jọn bụ ifufe ike nke Aisaja, ma burukwa ifufe ọwụwa anyanwụ nke amuma, ma mmụọ ozi na-akara akara-arigokwa site n'ọwụwa anyanwụ. Mgbe Ọ na-arigo, Ọ na-eti mkpu si, "jide, jide, jide, jide" ugboro anọ dika Nwanneanyi White siri kwuo. Oge ichere ahụ nke na-amalite site n'ibiarute nke mmụọ ozi nke abụọ ka a na-anochi anya ya dika ifufe anọ ahụ ka a na-ejide ka ha ghara ịga n'ihu ruo mgbe e mechara kaa otu narị puku na iri anọ na anọ akara.

Mgbe mmechuihu mbụ ahụ gasiri, e duuru Samuel Snow ka ọ chikọta ozi nke Mkpu Etiti Abali, si otú a na-anochite anya olu nke onye na-eti mkpu n'ozara n'onwa Julai nke afọ 2023.

N'ogbakọ mgbede Exeter, nkewa nke ụmụagboghọ-amaghị nwoke ahụ dabere n'elu mmanụ ule ahụ, sachakwara ma meekwa ka ndị Millerite dī ọcha n'ikwekọ n'orụ nke Onye-Ozi nke Ọgbugba-ndụ. Ọgbakọ mgbede Exeter nochiri anya ikà akara, n'ihī na orụ ahụ gara n'ihu dika ebili mmiri ukwu nke oke osimiri, ma ọ bụ dika agha dī ike, ruo mgbe mmụọ-ozị nke atọ bjarutere n'October 22, 1844. Igodo nke akụkọ ihe mere eme a bụ nkewa ahụ.

Mmụọ-ozị nke abụọ na-arụ orụ nkewa mgbe ọ b̄jara, dika o mere n'oge nkuda mmụọ mbụ, ma ọ kwusiri na nkewa nke Ọktoba 22. N'etiti nkewa abụọ ahụ ka e kwusara ozi mmụọ-ozị nke abụọ. Mmụọ-ozị nke abụọ b̄ nkewa na-aga n'ihu ruo n'ule ikpezụ nke mmanụ. Ule ikpezụ nke mmanụ ahụ na-eduga n'ule ikpezụ nke mmụọ-ozị nke atọ. Ule ikpezụ ahụ b̄ obe nye Jizos, ma Ogige Getsemane, nke p̄tara "ogige ebe a na-apikọta mmanụ," buru uzọ b̄jara tupu ule ikpezụ nke obe ahụ, otu a kwa ka ule mmanụ nke ụmụagboghọ-amaghị nwoke bu uzọ b̄jara tupu uzọ mechiri emechi nke 1844.

Nnwale ikpezụ ahụ, nke ikpe gasiri soro, b̄ nnwale nke iri e nyere Izrel oge ochie. Mgbe ahụ, e kpebiri ka ha nwụọ n'ozara. Ma ọ buru na ọ b̄ Kadesh, Getsemane, ma ọ b̄ Exeter; nnwale ikpezụ tupu ikpe, ebe e kewapuru klaasi abụọ ahụ, na-akowa nnwale ikpezụ mgbe afọ 2023 gasiri, nke na-ebute uzọ ikpe onu uzọ emechiri emechi nke iwu Sunday. Nnwale ikpezụ ahụ b̄ ịka akara. Nnwale ikpezụ ma ọ b̄ nke ikpezụ na-egosi na e nwere nnwale mbụ.

N'afọ 2023, oge nchere ahụ kwusiri ka Ọdum nke agburu Juda meghere ọhụ ahụ a siri ka ọ chere, site n'iweli aka Ya. Mgbe ahụ ka oru Samuel Snow bidoro.

Ọ buru na anyi etinye oge ndi mmụọ-ozị mbu na nke abụọ n'akuku ibe ha ka ha buru ihe yiri ibe ha, ha na-egosi odida nke otu mmụọ-ozị nwere ozi nke na-anwale ndi nke Chineke site n'otu ha si aza iwu ahụ ka ha were ozi ahụ rie ya. A na-etinye ozi ntọala ahụ n'ihu ọha mgbe ahụ, ruo mgbe ozi ntọala ahụ dara. Mgbe ahụ ka mmụọ-ozị nke atọ na-abia. Oge nke mmụọ-ozị nke atọ b̄ afọ iri na itoolu ahụ, nke b̄ afọ iri na itoolu omega site n'afọ 742 BC ruo n'afọ 723 BC.

Oge sitere n’afọ 1844 ruo 1863, na oge sitere n’afọ 742 BC ruo 723 BC na-agba n’usoro kwekọrọ n’otu na ibe ya, ha na-agbakọtakwa n’usoro kwekọrọ n’oge nke mmụọ-ozị mbụ na nke abụọ. Ahịrị anọ ndị ahụ nke akụkọ amụma na-adakọ n’otu na 9/11 ruo n’iwu Ụka. Ahịrị ise ndị ahụ bụ akụkọ banyere “bịa hụ” nke alfa nke Miller na “bịa hụ” nke omega nke Kraịst.

Ugboro Anọ nke Asaa

Mgbe a ghotara ya nke oma, Levitikos iri abụọ na isii na-akọwapụta “oge asaa” ahụ ugboro anọ, ma “oge asaa” ahụ bụ ihe nnọchianya nke Miller na ozi ya. N’afọ 1842, nghota Miller banyere “oge asaa” ahụ ka e debere n’elu chaatị 1843 nke Sister White kwuru banyere ya, si, “aka nke Onyenwe anyị duziri ya,” ma “a gaghi agbanwe ya.” Afọ asaa ka e mesiri, Miller nwurụ n’afọ 1849, ma afọ asaa ka e mesiri, Hiram Edson tinyere ozi nke “oge asaa” ahụ n’akwukwo ndekọ, ma afọ asaa ka e mesiri, a juru ya.

N’afọ 1842 ka e biputara tebụl mbụ nke Habakuk.

N’afọ 1849, ozi alpha nke “oge asaa” di n’elu chaatị 1843 nwuru.

N’afọ 1856, a na-eleghara onyeozị omega nke “oge asaa” di na chaatị 1850 anya.

N’afọ 1863, a juru tebụl abụọ Habakuk, e biputakwa eserese 1863 ahụ.

Atumatu nke Chineke e biputara na mmalite, na atumatu nke mmadu e biputara na njedebe. N’etiti ha, a kowaputara ndiozi abuo, n’ihi na ozi nke abuo na-enwekari mmeghari ugboro abuo.

Mmụọ-ozị mbụ

N’afọ 1842 ka e biputara tebụl mbụ nke Habakuk.

Mụọ-ozị nke abụọ

N’afọ 1849, onyeozị ochie nke chaatị 1843 nwuru.

N’afọ 1856, e leghaara onyeozị ohuru nke eserese 1850 anya.

Mmụọ-ozị nke atọ

N’afọ 1863, a juru ozi ahụ, e wee biputa chaatị 1863 ahụ.

Oge afọ iri abụọ na otu nke na-anochi anya akara anọ nke “oge asaa,” nke ekewara n’otu nha, afọ asaa di n’etiti ha. E biputara ozi alfa (1842), onyeozị alfa nwuru (1849), a leghara onyeozị omega anya (1856), e jukwaa ozi omega (1863), nke na-anochi anya 2012; Julai 18, 2020; 2023; na iwu Sode na-abia n’oge na-adighi anya. Onwu Miller n’afọ 1849 kwekoro na Julai 18, 2020. Onyeozị ahụ, na ozi ahụ, bilitere ozọ n’afọ 2023. A na-emeghezi ugbo a ozi omega ahụ e mechiri emechi, iwu Sode nke 1863 sochiekwa ya.

N’ime mmeghari Millerite, e guzobere ozi ahụ, mgbe ahụ onye-ozị ahụ nwuru. N’ime mmeghari ahụ yiri ya, e guzobere ozi ahụ, mgbe ahụ ozi ahụ nwuru. E mere ka ozi ahụ bilie ozọ n’afọ 1856 na 2023. Ndapu n’eziokwu bu akara nke 1863, mmeri kwa bu akara nke ihe kwekoro na ya n’oge

iwu ụbọchị Sọnde. Tupu ndapụ n’eziokwu na mmeri nke iwu ụbọchị Sọnde na 1863, a na-ewepụta mwepu nke mkpuchi nke ihè omega nke nkume-isi nke “ugbo asaa” nke 1856, dika o dila kemgbe 2023.

Anyị ga-aga n’ihu n’isiokwu na-esonụ.

William Miller: 1782–1849

William: “uche” na “okpu agha” — “onye nchebe siri ike n’obi,” “onye nlekota kpebisiri ike,” ma o bu “dike nwere uche siri ike.”

Miller: onye na-arụ igwe nri, karịsịa igwe nri na-egweri oka ka o buru ntụ oka.

Dike siri ike n’uche oḡu

“Onye oru ugbo ziri ezi, nke obi ya di ocha, onye e durula ka o nwee obi abuo banyere ikike nsọ nke Akwukwo Nso, ma onye n’ezie chosiri ike imata eziokwu, bu nwoke ahụ Chineke hoputara puru iche ka o bute uzọ n’ikpasa obibia nke ugboro abuo nke Kraist. Dika otutu ndi ozọ na-eme mgbanwe, William Miller n’oge nwata ya lusoro ida ogbenye oḡu, ma n’uzọ di otu a muta nnukwu nkuzi nke idi uchu na igonari onwe. Ndi ezinulo ahụ o si n’ime ha puta bu ndi e ji mmuo nke nnwere onwe na ihu nnwere onwe mara, nakwa ikike inagide ihe isi ike, na ihu mba n’anya nke na-ekpo oku—agwa ndi putakwara ihè n’agwa ya. Nna ya bu onyeisi agha n’ime agha Mgbanwe ahụ, ma site n’aja ndi o churu n’ime oḡu na ahuhu nke oge ahụ jutara n’oke ifufe ka a puru isi kowaa onodu mkpagide nke ndu mbido Miller.”

“O nwere ahuike anu ahụ siri ike, obuna n’oge o bu nwata o gosikwara ihe ama nke ike oḡugu isi kariji nke nkiji. Ka o na-etolite, nke a putara ihè karija. Uche ya na-arusi oru ike ma too nke oma, o nwekwara agu siri ike maka omumu ihe. N’agbanyeghi na o nwetaghị uru nke agumakwukwo mahadum, ihunanya o nwere maka omumu ihe, na agwa nke iche echiche nke oma na nnyocha miri emi, mere ka o buru nwoke nwere ikpe ziri ezi na echiche sara mbara. O nwere agwa oma a na-apughị ikato, na aha oma nke na-akpali mmasi, ebe a na-asopuru ya n’ozuzu n’ihi ntukwasị obi, ichekwa akunuba, na idi ebere. Site n’ike na mgbalị siri ike, o nwetara n’oge mbu ihe ga-ezuru ya, n’agbanyeghi na o ka nogidere na-edobe agwa omumu ihe ya. O jigidere oru ochichi na nke agha di iche iche n’uzọ kwesiri otuto, uzọ ndi na-eduga n’akunuba na nsopuru wee yie ka e meghere ya kpamkpam.” *The Great Controversy*, 317.

“Amamihe banyere Chineke abughi ihe a na-enweta n’enweghi mgbalị nke uche, n’enweghi ekpere maka amamihe ka unu wee nwee ike ikewapu n’oka di ocha nke eziokwu ahijia ya, nke mmadu na Setan jiri gbagoo ozizi nke eziokwu. Setan na njiko ya nke ndi mmadu ruru oru ike igwakota ahijia njehie na oka wit nke eziokwu. Anyi kwesiri iji inu oku n’obi choo aku zoro ezo ahụ, ma choo amamihe sitere n’eluigwe ka anyi wee kewapu ihe mmadu cheputara n’iwu Chineke. Mmuo Nso ga-enyere onye na-achọ eziokwu ukwu na di oké onu ahia aka, bu ndi metutara atumatu nke mgbaputa. Achoro m ime ka eziokwu a daa n’obi mmadu niile na igu Akwukwo Nso n’elu elu abughi ihe zuru ezu. Anyi aghaghị ichoghari, nke a putara ime ihe nile okwu ahụ n’onwe ya putara. Di ka onye na-egwuputa aku na-enyocha ala nke oma n’ochicho ichoputa akwara olaedo ya, otu a ka unu ga-enyocha okwu Chineke maka aku zoro ezo ahụ nke Setan achowo ogologo oge izochiri mmadu. Onye-nwe anyi na-ekwu, ‘O buru na onye o bua

achọọ ime uche ya, ọ ga-ama banyere ozizi ahụ.' Jọn 7:17, Revised Version."

"Okwu Chineke bụ eziokwu na ihè, ọ ga-abụkwa orịona n'ụkwụ unu, iji duzie unu n'uzọ ọ bụla unu ga-esi ruo n'ọnu ụzọ ámá nke obodo Chineke. Ọ bụ n'ihu nke a ka Setan jiri gbalisie ike n'uzọ siri ike igbochi ụzọ ahụ e mere elu ka ndị Jehova gbaputara wee jee ije n'ime ya. Unu ekwesighi iweta echiche unu n'ihu Bible, mee ka echiche nke onwe unu buru etiti nke eziokwu ga na-agba gburugburu ya. Unu ga-ahapu echiche unu n'ọnu ụzọ nyocha, ma jiri obi umeala na obi di nro, ebe e zoro onwe unu n'ime Kraist, na-ekpe ekpere n'ike, unu ga-achọ amamihe n'aka Chineke. Unu kwesiri inwe mmetuta na unu ga-amata uche Chineke e kpughere, n'ihu na ọ gbasara odimma onwe unu nke ebighi ebi. Bible bu nduzi nke unu puru isi mara ụzọ na-eduga n'ndu ebighi ebi. Unu kwesiri icho karja ihe niile ka unu wee mara uche na ụzọ nke Onyenwe anyi. Unu ekwesighi icho n'ime Akwukwo Nso n'ebumnuche ichota amaokwu ndi unu puru ikowa iji gosi ozizi unu; n'ihu na okwu Chineke na-ekwuputa na nke a bu ikpoghari Akwukwo Nso n'uzo na-eduga n'mbibi nke unu onwe unu. Unu aghaghị itogbo onwe unu n'efu site n'ajo mbunobi ọ bula, ma bia n'ime nchoputa nke okwu Chineke n'mmuo ekpere." Review and Herald, September 11, 1894.

"A muru William Miller na Pittsfield, Massachusetts. Agumakwukwo ọ natara n'ulo akwukwo n'usoro nkiti were naani onwa iri na asato, ma ọ ghorọ onye zulitere onwe ya site n'omume ya siri ike nke igu akwukwo. Ọ malitekwará ide ihe n'oge ọ ka di nwata, na-edé uri ma na-edekwa ihe omume kwa ubochi n'akwukwo ncheta. Ihe ọ gurụ mere ka o nwee mmetu n'aka ndi odeakwukwo na-ekweghi na Chineke, ndi dotara ya n'uzo nke deism. Ọ ghorọ onyeikpe udo mgbe ọ no n'afọ ikpezụ nke iri afọ abuo ya, ma luo agha n'Agha nke 1812. Otutu ahumahu n'oge ogo a tughariri uche ya n'ebe Chineke onwe onye no. Ka ọ na-erule 1816, a toghatara ya, o wee malite imu Baibul nke oma n'ezi obi. O dere, 'Akwukwo Nso... ghorọ ihe na-atọ m uto, ma n'ime Jisos ka m huru enyi.'"

"Ka ọ na-erule afọ 1818, n'imu amuma ndi ahụ, o kwubiri na Jisos ga-aloghachi 'ihe di ka afọ 1843.' N'afọ 1831, ọ malitere ikesa omumu ya n'ihu oha n'obere nzuko, mgbe nkwenye siri ike na nduzi nke nlekota Chineke duru ya ime nke a. Mgbe o zutere J. V. Himes, onye nchikota akuko a ma ama, n'afọ 1839, e meghere uzo ka o nwee ike ikwusa ozi ahụ n'igwe mmadu buru ibu n'obodo ukwu di iche iche. Ọ bụ ezie na otutu ndi megidere ya, nkwusa ya, na nke ndi ozo nabatara ozi Obibia ahụ, mere mmetuta di ukwu, ebe ihe ruru 100,000 nabatara okwukwe banyere obibia Kraist nke di nso. Ellen Harmon nuru ya na Portland, Maine, n'onwa Maachi afọ 1840 mgbe ọ di afọ iri na abuo. O chetara, "Mista Miller soro amuma ndi ahụ nyochaa nke oma n'uzo ziri ezi nke kpaliri nkwenye n'obi ndi na-ege ya ntị. Ọ kwesiri n'oge amuma di iche iche, ma wetara otutu ihe ama iji mee ka onodu ya sie ike. Mgbe ahụ, aririya ya ndi di nso ma di ike, tinyere ido aka na ntị ya nye ndi na-adibeghi njikere, jidere igwe mmadu ahụ di ka a ga-asi na e ji amuma kee ha." Life Sketches, 20.